Дәрбәнд

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК

Тәсисчи: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАСИЈА НАЗИРЛИЈИ

12+

№ 52 (98348) 1920-чи илдән чыхыр 31 ДЕКАБР 2021-чи ил, чүмә. *Гијмәти 2 рубл*

РЕСПУБЛИКА ХӘБӘРЛӘРИ

«Улдуз» јени ушаг бағчасы

Дәрбәнддә «Демографија» милли лајиһәси чәрчивәсиндә јени ушаг бағчасы истифадәјә верилиб

Дағыстанын баш назири Абдулпатах Амирханов декабрын 21-дә Дәрбәнд шәһәриндә јени № 26 сајлы «Улдуз»(«Звездочка») ушаг бағчасынын ачылыш мәрасиминдә иштирак едиб.

Јени ушаг бағчасы 60 јерликдир, ушаглар 1,5 јашдан көрпәләр еви дә дахил олмагла үч групa гәбул едилир. Мүәссисәнин бинасында мүасир абадлыг ишләри апарылмыш, јахынлыгдакы әрази абадлашдырылмыш, ушаг мејданчасы тикилмиш, идман вә мусиги заллары вә гида блоку јарадылмышдыр. Ушаг бағчасы сағламлыг имканлары мәһдуд

Ушагларын тәһсил алмасы үчүн нәзәрдә тутулуб. Бағчада мүасир тәләбләрә ујғун лифт дә гурашдырылыб.

Тәнтәнәли ачылыш чәрчивәсиндә гырмызы лентин кәсилмәси мәрасими кечирилди.Бајрам тәдбиринин гонаглары мүәллимләр, бағчанын јени сакинләри (шакирдләри) вә онларын валидејнләри иди

Баш назир топлашанлары тәбрик нитги илә саламлады. О, раһат вә исти бағчанын тикинтисиндә бүтүн сәјләрини әсиркәмәјән республика, јерли һакимијјәт органларынын вә №4 сајлы Баш Һәрби Тикинти Идарәси иншаатчыларынын әмәјини гејд етди:

«Мән истәјирәм ки, бурадакы ушаглар кәләчәк һәјатлары вә тәһсилләри үчүн лазым олан бүтүн бачарыглары әлдә етсинләр. Валидејнләрә арзу едирәм ки, өвладлары бу бағчада оларкән үрәкләри раһат олсун. Мүәллимләрә исә: лутфән, лајигли кәнч нәсил јетишдирәк»-деди.

Тәдбирдә иштирак едәнләри Дәрбәнд шәһәр башчысы да саламлајараг тәбрик етди:

«Әминликлә дејә биләрәм ки, шәһәрдә сосиал објектләрин истифадәјә верилмәсини бундан сонра да давам етдирәчәјик. Бу иш бизим үчүн приоритетдир, бу вәзифәләр өлкә вә Республика һөкумәти тәрәфиндән бизим гаршымыза гојулуб вәзифәләрдир. Бу күн шәһәримизин инкишафында әмәји олан һәр кәсә, еләчә дә республика рәһбәрлијинә тәшәккүрүму билдирирәм. Бағчанын коллективинә исә мәһсулдар иш арзулајырам»,-дејә Дәрбәнд шәһәр рәһбәри Рүстәмбәј Пирмәһәммәдов вурғулады.

Ушаг бағчасынын мүдири Күлнарә Мөвланованын сөзләринә көрә, Дәрбәнд шәһәринин «Ајропорт» микрорајонунун бөјүк приоритет олмасы сәбәбиндән јени ушаг бағчасынын тикинтисинә чоxдан еһтијач олуб. Сонра ону да әлавә етди ки, ушаг групларынын мүәјјән едилмәси баша чатыб, Дәрбәнд шәһәр Тәһсил Шөбәсинин еһтијатындан тәрбијәчиләр ишә гәбул олунуб.

Тәдбирдә һәмчинин, Дағыстан Республикасынын Һөкумәт вә Дөвләт Администрасијасы рәһбәринин муавини Арслан Сајпуллајев, республиканын Әрази вә Игтисадијјат назири вәзифәсини ичра едән Руслан Әлијев дә иштирак едирдиләр.

Н.Рәһим гызы

БУ НӨМРӘДӘ

3 објектин малијјәләшдирилмәси дахилдир
«Дағыстан» РИА
сәһ.2

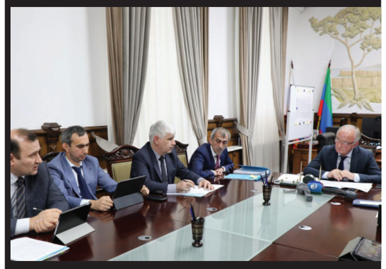

Күнәш електрик стансијасы тикиләчәк
А.Ағакишијева
сәһ.2

31 Декабр Дүнја Азәрбајчанлыларынын һәмрәјлији Күнүдүр
Н.Рәһим гызы
сәһ.2

Мусиги мәним дүнјамдыр
З.Дәрбәндли
сәһ.3

Јени ил тәбрикләри
сәһ.3

ДМССР-ин јаранмасы вә онун тарихи әһәмијјәти
Н.Еминов

ДР ҺӨКҮМӘТИНДӘ

3 објектин малијјәләшдирилмәси дахилдир

2022-чи илин Федерал бүдҹәсинә дахил едилмиш 3 објектин малијјәләшдирилмәси дахилдир.

Декабрын 21-дә чәршәнбә ахшамы Дәрбәндә ишкүзар сәфәр чәрчивәсиндә Дағыстан һөкүмәтинин сәдри Абдулпатах Амирханов Дәрбәнд шәһәринин 2025-чи иләдәк комплекс инкишафы үзрә тәдбирләр планынын иҹрасы илә бағлы мүшавирә кечириб.

Абдулпатах Амирханов Русија Федерасијасы һөкүмәтинин баш назири Михаил Мишустинин бу или напрел ајында Дәрбәнд шәһәринә сәфәрини хатырлатды, һансы ки, бундан сонра Федерал Назирләр кабинетинин сәрәнчамы илә 2025-чи илә Дәрбәндин инкишафы үзрә тәдбирләр планы тәсдиг едилиб.

«Биз илин сонуна јахынлашмышыг, артыг тәдбирләрин һәјата кечирилмәсинә даир илкин нәтиҹәләри јекунлашдырмаг вахтдыр. Дәрбәнддә комплекс инкишаф планы илә јанашы дикәр програмлар вә милли лаһијәләр илә һәјата кечирилир. Бу күн биз 60 јерлик ушаг бахчасы ачмышыг белә објектләр даһа чох вә дикәр бәләдијјәләрдә олмалыдыр. Бүтүн тәдбирләри вахтында һәјата кечирилмәк мүмкүн олмур, кечичи суаллар вар.

Бу хүсуси илә објектләрин тикинтисинә аиддир.

Һакимијјәт органларынын рәһбәрләри, иншаатчылар, сәбәбинин-пандемија, тикинти материалларынын баһалашмасыны вә с. көстәрир. Лакин бу бизим бәһанәмиз олмамалыдыр, ушагларымызын лајигли мәктәбләрә, бахчаларла тәмин олунмасы үчүн кејфијјәтли вә вахтында иншаат етмәк лазымдыр»,-дејә Абдулпатах Амирханов мүшавирәни ачды.

Дәрбәнд шәһәринин комплекс инкишафы илә бағлы тәдбирләр планынын иҹрасынын кедиши барәдә Дағыстан Республикасынын игтисадијјат вә әрази инкишаф назири Руслан Әлијев мәлумат вериб. О хатырлатды ки, федерал вә республика бүдҹәсиндән комплекс планы үзрә 54 тәдбирин малијјәләшдирилмәси нәзәрдә тутулур.

Р.Әлијев бәзи објект үзрә лајиһәләндирмә тапшырыгларынын һазырланмасы вә тәсдиг едилмәси үзрә ишләрин сүрәтләндирилмәсинин зәрурилијинә диггәт чәкди. Тәсдиг едилмиш дизајн вәзифәләри мәсул федерал органлары үчүн әсас кими хидмәт едәҹәк. «Федерал органлар тәрәфиндән Русија Федерасијасы игтисадијјат назирлијинә 2023-чү ил Федерал үнванлы инвестисија програмы лајиһәсинин формалашдырылмасы үчүн тәгдим олунан бүдҹә әризәләринин мүддәти 1 март 2022-чи илә гәдәр мүәјјән едилмишдир»,-игтисадијјат назирлијинин вәзифәсини мүвәггәти иҹра едән сөјләди.

Иҹлас чәрчивәсиндә гејд олунду ки, 2022-чи ил үчүн федерал бүдҹәјә вә 2023-чү вә 2024-чү илләрин планы дөврүнә тәдбирлә планынын 3 објекти үзрә малијјәләшдирмә дахилдир, әсасән «Кајтаг-Дәрбәнд» су кәмәринин тикинтисинә 1 милјард 106 милјон рубл һәҹминдә (әсасән 2022-чи ил-365,2 милјон рубл, 2023-чү ил -365,2 милјон вә 2024-чү ил 376,3 милјон рубл) «Шурдәрә» су кәмәринин тикинтисинә 701,2 милјон рубл һеҹминдә (әсасән 2023-чү ил-350,6 милјон рубл вә 2024-чү ил -350,6 милјон рубл), «804 шакирд јери олан тәһсил мүәссисәсинин тикинтиси үчүн 682,4 милјон рубл һәҹминдә әсасән 2021-чи ил -341,2 милјон рубл, 2022-чи ил-341,2 милјон рубл).

Бу ил бүдҹәдәнкәнар мәнбәләр һесабына Дәрбәнддә мултимедиа фәввәрәсинин јарадылмасы лајиһәсинин иҹрасына башланыб.

2022-чи илдән јашајыш евләринин, коммерсија, дини објектләрин вә иҹтимаи әразиләрин тикинтиси үзрә тәдбирләр комплексинин иҹрасына башланылмасы нәзәрдә тутулуб.

Абдулпатах Амирханов гејд етдики шәһәр администрасијасынын бу истигамәтдә торпаг саһәләринин мүәјјән едилмәси мәсәләләрини оператив гајдада ишләјиб һазырламаг онларын илкин иҹазә сәнәдләри илә тәмин едилмәси, потенсиал инвесторларла сазишләрин бағланмасы лазымдыр. Хатырладаг ки, Дағыстанын башчысы Серкеј Меликов Дағыстан Республикасы Һөкүмәт сәдрини Абдулпатах Амирханову Дәрбәндин комплекс инкишафы дөвләт програмынын иҹрасынын куратору тәјин едиб.

«Дағыстан» РИА

Күнәш електрик стансијасы тикиләҹәк

Бу јахынларда Дағыстан Һөкумәтинин Сәдр мүавини вәзифәсини иҹра едән Манвел Можонтсун рәһбәрлији илә Дағыстанын Ногај рајонунда күнәш електрик стансијасынын тикинтиси илә бағлы мүшавирә кечирилмишдир.

Һәмчинин бунунла јанашы, истифадәјә верилмәси 2024-чү илә планлашдырылан күнәш електрик стансијасынын тикинтиси үчүн торпаг саһәсинин рәсмиләшдирилмәси мәсәләсинә дә бахылыб.

60 МВт күчүндә Ногај күнәш електрик стансијасынын лајиһәси топдансатыш електрик енержиси базарында бәрпа олунан енержи системиндә енержи чатышмазлығыны азалтмаг, Ногај, Таруमовски рајонларында, еләҹә дә Ужно-Сухокумск шәһәриндә истеһлакчыларын енержи тәҹһизатынын етибарлылығыны артырмаг, мүасир күнәш електрик стансијаларынын вә илдә 90 милјон киловатсаата јахын тәмиз електрик енержиси верән 110 КВ. јарымстансијанын

објектләринин тикинтиси үчүн рәгабәтли сечим просесиндән уғурла кечиб. Лајиһәнин јарадычысы «Һевел» Компанијалар групудур.

«Һевел» ширкәтләр групу артыг 110 кВ. шәбәкәләрә техники гошулма үчүн електрик пајлајычы схеминин ишләниб һазырланмасына башламышдыр ки, бу да өзүнүн 10/110 кВ. јарымстансијасынын тикинтисини нәзәрдә тутур. Һазырда СВМ-нин биринчи мәрһәләси баша чатыб вә Ҹәнуб енержи системинин бирләшмиш диспетчер Идарәси тәрәфиндән тәсдигләнир.

Бу лајиһә Дағыстан Республикасынын шимал һиссәсинин енержи тикинтиси үчүн нәзәрдә тутулуб.

Тикинтиси нәзәрдә тутулан торпаг саһәсинин әразиси бојунҹа 110 кВ «Кочубеј-Затеречнаја» хәтти чәкилиб вә она 60 МВт күчүн верилмәси планлашдырылыр.

Манвел Можонтс көстәрилән КЕС-нын лајиһәләшдирилмәси, тикинтиси вә истисмара верилмәси үзрә ишләрин вахтында апарылмасы үчүн техники шәртләрин әлдә едилмәси мәгсәдилә технолоҗи гошулмаја әризә верәрәк, тәҹили олараг торпаг саһәсинин иҹарә мүгавиләсинин тәртиб едилмәсини тапшырыб.

һазырлады: А.Ағакишијева

31 Декабр Дүнја Азәрбајҹанлыларынын һәмрәјлији Күнүдүр

Әзиз һәмвәтәнләримиз! Һөрмәтли Азәрбајҹан халгы! Сизи гаршыдан кәлән 31 Декабр Дүнја Азәрбајҹанлыларынын һәмрәјлији Күну мүнасибәтилә сәмими гәлбдән тәбрик едирик!

Сизә хошбәхтлик,фираванлыг вә јени-јени уғурлар диләјирик!

Бајрамыныз Мүбарәк !!!

Һәмрәјлик- тарихин горхунҹ фыртынасынын габағыны кәсән мөһкәм сәдд, алынмаз гала!

Һәмрәјлик- нифага, фитнәјә тутарлы ҹаваб, сәрт шиллә!

Һәмрәјлик- ағсаггаллы, бөјүклү олмаг демәк!

Һәмрәјлик-инсанлығын ады, өзү, кәләҹәји!

Һәмрәјлик- милли јүксәлишә кедән јол!

Тәгвимдә гырмызы бир тарих вар:31 Декабр. Бу тарих дүнја азәрбајҹанлыларынын бирлик вә һәмрәјлији күнү кими гејд едилир..Азәрбајҹан халгы һәр ил һәмин күнү бајрам едир. Чохларына гәрибә кәлән бу тарихи бајрам јахын дөврләрдә гәбул олунса да,чох мүһүм әһәмијјәтә малик сијаси һадисәдир.

31 Декабр Дүнја Азәрбајҹанлыларынын һәмрәјлији Күнүнүн тәсис едилмәси Улу өндәр һејдәр Әлијевин ады илә бағлыдыр. Азәрбајҹанда башлајан милли азадлыг мүбаризәсинин ән кәркин вахтында һејдәр Әлијев дүнја азәрбајҹанлыларынын ваһид идеја әтрафында бирләшдирилмәсинин Азәрбајҹанын кәләҹәји үчүн тарихи вә стратежи өнәм дашыдығыны узагкөрәнликлә мүәјјән етди. Һәмин дөврдә һејдәр Әлијев тәрәфиндән ирәли сүрүлмүш азәрбајҹанчылыг идејасы Азәрбајсанын дүнја бирлијинә интеграсијасынын тәмәл сүтунларындан бирини тәшкил етмәјә башлады. Мәһз һејдәр Әлијевин тәшәббүсү илә 1991-ҹи ил декабр ајынын 16-да Нахчыван Мухтар Республикасынын Али Мәҹлиси « Дүнја азәрбајҹанлыларынын һәмрәјлик вә бирлик күнү һаггында» тарихи гәрары гәбул етди. Бу гәрара әсасән,декабрын 31-и Дүнја Азәрбајҹанлыларынын һәмрәјлији Күну елан едилди. Беләликлә, дүнјанын 70-дән јухары өлкәсинә сәпәләнән 50 милјондан чох азәрбајҹанлынын ваһид азәрбајҹанчылыг идејасы әтрафында бирләшдирилмәсинин вә милли диаспорасынын әсасы гојулду

1992-ҹи илдә Азәрбајҹан парламенти декабрын 31-нин Дүнја Азәрбајҹанлыларынын һәмрәјлији Күнү кими гејд олунмасына даир гәрар гәбул етди. 1993-ҹү илдә исә Азәрбајҹан Президентинин фәрманы илә 31 декабр Дүнја Азәрбајҹанлыларынын Һәмрәјлији Күну кими рәсми бајрам елан едилди. Бу бајрам ајры-ајры өлкәләрдә јашајан азәрбајҹанлыларла әлагәләр гурмаг,онлар арасында бирлик вә һәмрәјлик јаратмаг ишиндә мүһүм рол ојнајыр.

Улу өндәр һејдәр Әлијев азәрбајҹанчылыг идејасынын дүнја азәрбајҹанлыларынын һәмрәјлијинин тәмин едилмәсиндә ролуну јүксәк гијмәтләндирирди. О, күҹлү диаспора тәшкилатынын формалашдырылмасынын вә онун Азәрбајҹан дөвләти әтрафында даһа сых бирләшмәсинин ваҹиблијинә диггәти ҹәлб едәрәк 2001-ҹи ил нојабр ајынын 9-10-да Бакыда кечирилән Дүнја Азәрбајҹанлыларынын Биринҹи Гурултајында демишдир: «Бизим һамымызы бирләшдирән, һәмрәј едән азәрбајҹанчылыг идејасыдыр, азәрбајҹанчылыгдыр. Өз үрәјимдән кәлән фикирләри бир даһа билдирмәк истәјирәм ки, һәр бир инсан үчүн мили мәнсубијјәти онун гүрур мәнбәјидир. Мән һәмишә фәхр етмишәм, бу күн дә фәхр едирәм ки, мән азәрбајҹанлыјам!!!»

Азәрбајҹан бүтүн дүнја азәрбајҹанлыларынын вәтәнидир. Азәрбајҹан, тарихи вәтәнимиз вә дүнја азәрбајҹанлыларынын артыг нечә илләрдир ки, бу дәрин мәналы тале јүклү сөзләр күнүмүзүн өн планына чәкилиб вә бу сөзләрин маһијјәти мәзмуну күндән-күнә санбаллашыр,дәринләшир.

Азәрбајҹанын ијирминҹи әсрин сонунда мүстәгиллик әлдә етмәси бәлкә дә, бәшәријјәтин азәрбајҹан халгына бәхш етдији ән бөјүк тарихи төһфәдир. Азәрбајҹан халгы дүнја халглары арасында өз мәдәнијјәти, милли- мәнәви дәјәрләри, дүһалары вә өзүнә мәхсус дәстихәтти илә сечилән халгдыр.

Дејиләнләрин бир даһа бариз нүмунәси олараг азәрбајҹан халгы 2020-ҹи илин сентјабр ајынын 27-дән нојабр ајынын 9-на кими өз доғма торпагларыны мәнфур дүшмәнин тапдағы алтындан азад етмәк үчүн шүҹаәт көстәрдији 40-күнлүк мүһарибәдә нечә һәмрәј, нечә бир олдуғуну бир даһа дүнјаја нүмајиш вә сүбут етдирди.

Бу күн һәр һансы бир өлкәдә јашамасына бахмајараг,үрәји Азәрбајҹанла дөјүнән һәр бир азәрбајҹанлы дөвләт мүстәгиллијимизин мөһкәмлији, онун гүдрәтләнмәси һаггында дүшүнмәли вә бу саһәдә әлиндән кәләни етмәлидир. Улу өндәр Һејдәр Әлијевин дедији кими: «…һарада јашајырсанса-јаша, јахшы да, пис дә јашасан, кәрәк үрәјин өз вәтәнинлә, торпағынла дөјүнсүн. Кәрәк нәбзин вәтәнин нәбзи илә вурсун. Бу вәтәнпәрвәрлик һисси бизим һәр биримиздә олмалыдыр.»

Н.Рәһим гызы

Мусиги мәним дүнјамдыр

Аллаһ инсаны хәлг етмәдән өнчә, онун үчүн дүнја јарадыб. О дүнјада инсанларын раһатлығы вә јашаја билмәси үчүн. Торпаг, су, һава, ағач, дағ, дәмир вә саир шејләри јарадыб. Инсан исә дүнјаја кәләндән башлајыр Аллаһын јаратдыгларындан истифадә етмәји өјрәнмәјә. Ағачдан илк өнчә ев дүзәлдир, сонра исә јаваш-јаваш кағыз, гәләм дүзәлдир. Аллаһын јаратдыгларындан, һәрә бир чүр истифадә едир. Мисал үчүн дәмирдән данышаг. Дәмири бир-биринә вурдугда, гејри ади сәсләр чыхарыр. Инсан да, бундан өз бачарығы илә истифадә етмәјә чалышыр. Ондан дашла, ағачла чүрбәчүр сәсләр ешитмәјә башлајыр. Бу сәсләр дә ки, инсан доғулдугда, артыг онун бејнинә һәкк олмаға башлајыр ону да гејд едим ки, о сәсдән һамы һәр кәс дә истифадә едә билмир. Беләликлә дә, инсан кет-кедә дәмирдән мараглы әшјалар һазырламаға башлајыр. Дәмирдән чыхан бу мараглы сәсләр дә, јаваш-јаваш башлајыр инсан бејнинә һәкк олмаға. О сәсләр инсан бејнинә һәкк олдугча, инсан өз бејниндә о сәсләри үрәји илә динләмәјә башлајыр. Бу сәсләр дә, һәр адамын бејнинә һәкк ола билмир.о сәсин инчәлијини вә дәринлијини дуја билән инсан, о сәсләрдән мусиги јаратмаға башлајыр. Вә белә инсанлара да, бәстәчи дејирләр, јәни индики дилдә десәк «бәстәкар».

Һамымыз билирик ки, дүнја та јаранандан даһи бәстәкарлар олуб. Кими мусиги тәһсили алараг, мүәллим сајәсиндә өјрәнир, кими исә анадан доғуланда, бејниндә һәмин о мусиги нотлары илә доғулур. Белә инсанлардан бири дә, һеч бир мусиги тәһсили алмадан, , һеч бир мүәллим көмәји олмадан јүзләрлә маһныларын мүәллифи олан бәстәкар Кәримов Елмир Мәдәт-оғлудур. Һамы ону, Елмир Мәдәтоғлу кими танıјыр. О, 1984-чи ил, јанвар ајынын 2-дә Азәрбајчан Республикасынын Астара рајонунун Сијаку кәндиндә дүнјаја көз ачыб. О, өзү истәсә дә, мусиги үзрә дејил, психолог кими али тәһсил алыб. Пенсәр кәнд Лисеј мәктәбиндә психолог вәзифәсиндә чалышыр.

Елмир Мәдәтоғлу елә ушаглыгдан, симләри бир-биринә вурараг, симләрдә ағач илә дә фәргли-фәргли сәсләр ахтарышында олуб. онун үчүн мусиги ән бөјүк дүнјадыр. Онунла илк танышлығымыз, 2012-чи илин сон ајларына тәсадүф едир. О мәним «Өмүр карваны» китабымы Сумгајытдан алыр вә һәмин китабын саһибини ахтарыр. Бу барәдә мәним һаггымда јазылан јазыларда, јазылмышды. Инди исә онун истедадынын дәринлијинә варараг, онун һаггында кениш олараг јазыб чатдырмаг вә сизләри онун јарадычылығы илә јахындан таныш етмәк истәрдим.

Бир дәфә ондан сорушдум ки, «Елмир, сәнин мусигидән дүшүнмәдијин вахтын олубму? Јәни, сәнә бахырам, көрүрәм елә һеј мусигидән дүшүнүрсән вә мусиги илә гидаланырсан». О, күлүмсәјәрәк, «Мусиги мәним дүнјамдыр, нечә ки, шеир сәнин һәјатындыр. Мән мусигисиз јашаја билмәрәм, һәтда бир јерә гонаг кедәндә белә, габ-гашығын сәсиндән бир зәррә мусиги көтүрүрәм. Вә һәмин дәгигә дә, ону јаратмаг кечир көнлүмдән. Белә олан заманда о гоналыг да мәним үчүн чох узун олур. Елә сәбирсизликлә көзләјирәм ки, нә вахт евә кедиб, бу маһныны јарадым».-дејә чаваб вермишди. дүзүнү дејим ки, мән өзүм дә елә олдуғума көрә, ону јахшы баша дүшүрәм. О, севки маһнылары илә дејил, Вәтәнинә, торпағына, елинә, обасына бағлы бир инсан олдуғу үчүн, вәтәнпәрвәр маһылара даһа чох үстүнлүк верир. Вәтәниндә 30 илдән чох кедән, Гарабағ мүһарибәсинин ағры, ачысыны бејниндәки мусигиси илә вурушараг јашајыб. Хүсусән дә, 2020-чи илдә 44 күнлүк мүһарибә күнләри әрзиндә, 44 вәтәнпәрвәр маһны бәстәләјиб. О дејир ки, «Вәтәнә хидмәт етмәк үчүн, мән дә һәр заман һазыр олмушам. Амма ушаглығымда, әлими балта кәсдијинә көрә әлим зәифдир, о үздән дә кедә билмәмишәм. Амма һәр биримиз вәтән үчүн әлимиздән кәләни едәрәк она хидмәт етмәлијик. Мәним дә силаһым, бејнимдән кәлән мусигимдир. Әјәр һәр һансы биримиз, бачардығымыз ишлә вәтәнә дәстәк ола билəриксә, ону етмәлијик. Мән дә, бир бәстәкар олараг вәтәнимә вәтәнсевәр вә вәтәнпәрвәр шаирләримизин шеирләринә вәтәнпәрвәр маһнылар бәстәләјәрәк, вәтәнә хидмәт етмәјә чалышмышам. 44 күнлүк кедән мүһарибә әрзиндә, мән дә 44 вәтәнпәрвәр маһнылар бәстәләмишәм. Мәним вәтәнлә бағлы маһныларым аз дејил, чалышдығым гәдәр етмишәм вә бунун үчүн дә гүрурлујам. Буну етмишәм ки, мәним дә вәтәнимә хидмәтим олсун».

Елмир Мәдәтоғлунун бәстәләдији маһнылары, бир чох танынмыш сималар вә ефир мүғәнниләри тәрәфиндән телевизија вә радио ефирләриндә сәсләндирилир. Бәстәкарын 20-јә јахын вәтәнпәрвәрлик маһнылары Азәрбајчан Дөвләт Радиосунун Гызыл Фондундадыр. Инди исә бәстәкарын бәстәләдији маһныларын ифачылары олан халг вә әмәкдар артистләри вә ефир мүғәннилəринин бир нечәсинин адларыны сизләрә тәгдим едирәм:

Халг артистләри: Күлјаз Мәммәдова, Күлјанаг Мәммәдова, Әмәкдар артистләр: Фируз Сәхавәт, Нуријјә Һүсејнова, Бабәк Нифтәлијев, Севинч Сарыјева, Нүшабә Әләскәрли, Никар Шабанова, Фирузә Ибадова, Фәрганә Гасымова, Мүғәнниләр: Баба Дәрәләјәзли, Мирәләм Мирәләмов, Ревшән Әзиз, Саһиб Ибраһимов, Ашыг Мүбариз Чамалоғлу, Ашыг Телли Борчалы, Сума Тапдыгова.

«Килавар» групу.

Дәрбәнддә дә онун маһныларыны, севә-севә бир чох танынмышлар ифа едиб.

Дағыстан Республикасынын әмәкдар артистләри, Азәрбајчан Дөвләт Драм театрынын актјорлары Мәһәррәм Өмров, Севда Бејбалајева, Табасаран халгынын танынмыш сималары, Дағыстан Республикасынын әмәкдар артистләри: Бәсханым Күлмәһәммәдова, Мәрјәм Казијева, Абдулла Мирзәкәримов, Мүғәнниләр: Диләфруз Шихмәммәдова, Јалчын Күлмәһәммәдов, Алфија Мурсалова,

Нурјана Шихәлијева, һәтда балача, Күнел Һәбибова, Фатимә Нәмәтуллајева.

Ләзки Дөвләт мусигили театрынын актрисасы, Зејнаб Заирбәјова бәстәкарын маһныларыны ифа етмишләр. Өз сөзләримә вә бир чох шаирләрин сөзләринә бәстәләнмиш бир чох маһны, мәним өз ифамда да аз дејил.

Түркијәдә кечирилән бир чох фестивалларда, чох фәал иштирак едиб. Мусиги тәһсили алмамағына бахмајараг Елмир Мәдәтоғлу бир чохларынын едә билмәјәчәји вә көрә билмәдикләри ишләри көрүб. Вәтәнин һәр бир мәрд оғлуна, үрәк јанғысы илә шәрәфинә мусиги бәстәләјиб. Бәлкә дә онун мусиги тәһсили олсајды, даһа бөјүк ишләр көрә биләрди. Адыны һәр јердә чәкәрдиләр вә лајиг олдуғу дәјәри верәрдиләр. О, алын тәри илә чалышыб, вәтәнинә дә тәмәннасыз хидмәт едән бир ел оғлудур. Елмирин јашадығы кәндин ашағы һиссәсиндән кичик бир чај ахыр. О дејир ки, «Бәзән кедиб, о чајын кәнарында саатларла дајанырам. Мәнә сакитлик лазым оланда бирдә тәк галмаг истәјәндә. О чајын сәси санки һәр дәфә бир башга олур, санки о чајын сәсиндән, тамам ајры мусигиләр ешидирәм. Ағачлары сувардыгда белә, о сујун сәси мәнә чүрбәчүр мусиги сәсләри верир».

Бәстәкарын бешијинин башында, анасы она јенин ки лајлај чох чалыб. О һәр бир мусигијә инчә вә назик јанашыр. О дејир ки, «Мусиги илә назик давранмасан, о сәндән инчијә, күсә биләр. Онун кәрәк назы илә ојнајасан, кәрәк онунла чох инчә давранасан. Мән мусигини чалдығым заман белә, онун һансы истигамәтә кетмәјини өнчәдән дүшүнүб чалырам. Чүнки мусиги инчә әсәрдир, о ширинлик вә диггәт истәр.

Елмир Мәдәтоғлу аиләлидир, ики өвлады вар. Көзәл бир оғулдур, дәјәрли аилә башчысыдыр, меһрибан атадыр, достчанлы бир шәхсијјәтдир. Бәлкә дә буна көрә онун мусигиләри инсанын үрәјинә су кими сәпилир. Онун мәним сөзләримә бәстәләдији «Анам јадыма дүшәндә» маһнысы. Санки бүтүн аналарыны итирән инсанларын һәсрәт наләсидир. Она бу маһныја көрә, суал верәндә, «Сәнин анан сағдыр, бәс бу маһныны нечә белә үрәк ағрысы илә јарада билмисән?». О дејиб ки, «Бәли, Аллаһ бүтүн дүнјада јашајан аналара, башда мәним анам олмагла, чан сағлығы версин. Амма бу шеири јазан Зејнәбин ки, анасы дүнјасыны дәјишиб вә бу шеир дә онун һәсрәт наләсидир. Мән өзүм-өзүмү дүшүнәрәк дејил, Зејнәби дүшүнәрәк бәстәләмишәм. Мән һәр һансы бир шеирә маһны бәстәләјәркән өзүмә көрә дејил, шаирин шеиринә көрә бәстәләјирәм».

Елмир Мәдәтоғлу һәр шеир илә, өз дилиндә даныша билән бәстәкардыр. О, мусигини илк өнчә дујуб, сонра шеири мусигијә тохумағы бачаран сәнәткардыр. О, Дәрбәнддә јашајан шаирләрин дә шеирләринә мусиги бәстәләјиб. Фәхрәтдин Гәрибсәс, Диана Әлијева, Елмира Ашурбәјова, Сафијат Чалғанскаја. Гејд етмәк истәјирәм ки, өз бәстәләри илә танынан вә севилән бәстәкардыр. Бу күн, өз сөзүнү дејә билән сәнәткарлара ады јанашы чәкилә биләчәк бир бәстәкардыр.

Јанварын 2-дә бәстәкар Елмир Мәдәтоғлунун ад күнүдүр. Бу мүнасибәтлә, ону үрәкдән тәбрик едирик. Она чан сағлығы, аилә хошбәхтлији вә јарадычылыг уғурлары арзулајырыг.

Дәрин һөрмәтләримлә нәғмәкар шаирә, мүғәнни, «Дәрбәнд» республика гәзетинин штатданкәнар мүхбири Зејнәб Дәрбәндли вә гәзетин бүтүн коллективи.

Јени ил тәбрикләри

Әзиз вә дәјәрли Дәрбәндлиләримиз, һәмвәтәнләримиз! Һәр биринизи гаршыдан кәлән, јени 2022-чи ил мүнасибәтилә тәбрик едирәм.

31 декабр, дүнја Азәрбајчанлыларынын һәмрәјлик күнүдүр. Бу мүнасибәтлә дә, халгымызы тәбрик едирәм!

Дүнјамыза сүлһ, достлуг, хошбәхтлик, сағлам һәјат вә әминаманлыг арзулајырам! Гој бу јени ил, һәр биримизин евләримизә бол рузи, бәрәкәт көтирсин. Һәмишә евләримиздә, бајрам абуһавалы сүфрәләр ачылсын!

Һәр заман ушагларымызын үзүндә севинч,фәрәһ,бол-бол күлүш олсун. Бу «COVID-19»да, бизләрдән узаг олсун. Хәстәликсиз, коронавирус олмадан хошбәхт вә фираван күнләр нәсибимиз олсун.

Бајрамыныз мүбарәк!

Ән хош арзуларымла «Дәрбәнд» республика гәзетинин баш редактору Тәрлан Гәһрәманович Әләкпәров.

Әзиз Дәрбәндлиләр, сизи гаршыдан кәлән јени, 2022-чи ил мүнасибәтилә үрәкдән тәбрик едирәм. Һәр биринизин евинә бол рузи, бәрәкәт, севинч вә сәадәт арзулајырам!

Мән, Азәрбајчан Дөвләт Драм театрынын директору олараг, һәм өз адымдан, һәм дә бүтүн коллективимиз адындан һәр кәси тәбрик едирәм! Бизим гәдим Дәрбәндимиздә, Азәрбајчан мәдәнијјәтинин мүгәддәс очағы олан Азәрбајчан театры Дағыстанда јашајан Азәрбајчанлылары бир араја кәтирән мәкандыр. Дәрбәнддә өз доғма дилимизи тәблиғ едән театр вә улу шәһәримизин адыны дашыјан «Дәрбәнд» республика гәзетимиздир. Бу һәр ики очаг, доғма Дағыстанымызын үрәји олан Дәрбәнд шәһәриндә фәалијјәт көстәрир.

Бу күн Дәрбәнд шәһәриндә сосиал-игтисади инкишаф, әһалинин раһат јашамасы үчүн бөјүк ишләр көрүлүр. Бир чох парклар, күчәләр тәмир олунур. О чүмләдән дә, Азәрбајчан Дөвләт Драм театрынын бинасы да әсаслы тәмир едилмәкдәдир. Биз инанырыг ки, бизим мәдәнијјәт очағымыз да , Дәрбәнд шәһәринин ән севилән, тамашачы ахыны бол олачаг бир мәкан олачаг. Чүнки Азәрбајчан театрынын актјорлары үрәклә, чанла өз ишләринин өһтәсиндән кәлмәји бачарыр. Бурада, инкишафы күнү-күндән мүкәммәлләшән Дәрбәндимиздә, һәлә даһа бөјүк вә көзәл лајиһәләр олачаг.

Бир даһа сизләри, гаршыдан кәлән јени ил вә Дүнја Азәрбајчанлыларынын һәмрәјлији күнү мүнасибәтилә сәмими гәлбдән тәбрик едирәм. Һәр биринизә хошбәхт вә фираван һәјат арзулајырам!

Дәрин һөрмәтлә Азәрбајчан Дөвләт Драм театрынын директору Фирдоуси Сәфтрович Әскәров.

ДМССР-ин јаранмасы вә онун тарихи әһәмијјәти

2021-чи ил јанвар ајынын 20-дә ДМССР-ин јаранмасынын 100 иллији тамам олуб. Бу әламәтдар тарихи республиканын халглары бөјүк бајрам кими гејд етмишләр.

Бунунла әлагәдар бу күн Дағыстан Республикасынын совет дөврүнүн тарихинә мараг артыб вә бу, көһнә системин һөкм сурдүјү јахын кечмишдә олдуғу кими республиканын сијаси һәјатында давам едән дәјишикликләрлә изаһ олунур. Көһнә һакимијјәт системи сындырылды вә јени идарәетмә формалары гурулмаға башлады.

Дағыстан 200 илдән артыгдыр ки, Русијанын ајрылмаз һиссәсидир. Мүхтәлиф инкишаф мәрһәләләриндә фәргли инзибати вә сијаси статуса малик иди. Онун мүрәккәб вә чохмәрһәләли тарихинин мүәјјән сегментиндә дәфәләрлә сәрһәдләрдә дәјишикликләр олуб.

Истәр Русијада, истәрсә дә Дағыстанда милли-дөвләт гуручулуғу мүасир тарихдә ән аз өјрәнилмиш вә бәлкә дә ән актуал проблемләрдән бирирдир.

Феврал ингилабындан СОНРА Дағыстанда чәтин сијаси вәзијјәт јаранды: мүхалиф сијаси гүввәләрин сүрәтлә ајрылмасы баш верди. Дағыстан чәмијјәти һеч вахт, һәтта халг-азадлыг мүһарибәси дөврүндә дә 1917-чи ил Русија ингилабындан сонра баш вермиш сијаси гүввәләрин бу гәдәр сәпәләнмәсини билмәмишди. Ејни заманда, Дағыстанда бир нөв икили һакимијјәт гурулмушду. Лакин сосиал базаја көрә Дағыстан фәһлә, әскәр вә кәндли депутатлары Советләри Русијанын сијаси мәркәзләриндәки аналожи органларла, һәтта Петроградла да мүгајисә олуна билмәз. Бурада Советләр бүтүн вилајәтин сијаси һәјатында фәал рол ојнамырды. Үстәлик, онларын бир чоху Мүвәггәти һөкумәти дәстәкләдикләрини бәјан едирдиләр.

1917-чи илин ОКТЈАБР ајында болшевикләр Петроградда һакимијјәти әлә кечирдиләр. Һакимијјәт В.И.Ленинин башчылыг етдији һәрби Ингилаб Комитәсинин әлиндә чәмләшмишди. Совет һакимијјәти Дағыстанда Бөјүк Октјабр Социалист Ингилабынын бајрағы алтында гәләбә чалды. Бу, үмумдүнја тарихи әһәмијјәти олан һадисә өлкәнин бүтүн халгларынын һәјатынын инкишафынын илһамверичи башланғычы иди. Өлкәнин сәрһәд әразиләри, Советләрин симасында јени һакимијјәт органларынын формалашмасы башланды. Јени бир тарихи дөвр- Совет һакимијјәтинин дөврү башлады.

Совет һакимијјәтинин гурулмасы вә мөһкәмләндирилмәсинин ӘСАС вәзифәләри рекионал һәрби Ингилаб Комитәсинин Дағыстан әһалисинә мүрачиәтиндә мүәјјән едилмишдир. «Зәһмәткеш әһалинин бәјләрин, ханларын, варлыларын зүлмүндән там хилас едилмәси, бүтүн милләтләр арасында давамлы сүлһ, бүтүн торпагларын зәһмәткешләрин әлинә кечмәси» вәзифәләрини елан едирди.

Совет һакимијјәтинин мөһкәмләнмәси уғрунда МҮБАРИЗӘ апаран Дағыстан болшевикләри бир сыра социал-игтисади тәдбирләр һәјата кечирмәјә башладылар. Ири мүәссисәләрин вә мүлкләрин милиләшдирилдији Порт-Петровскидә, Темир-Хан-Шурада, Дәрбәнддә илк социалист тәдбирләрини һәјата кечирмәјә башладылар. Бир сыра јерләрдә торпаглар јохсуллара верилди. Советләрин олмадығы јерләрдә кәндлиләр торпаг саһибләринин торпагларыны өзбашына зәбт едирдиләр. Шәһәр вә рајон мәркәзләриндә һәрби-ингилаб мәркәзләри, аулларда исә јохсул дәстәләри јарадылды. У.Бујнакск Порт-Петровски, Д.Коркмасов Темир-Хан-Шуранын, К.Ағасијев исә Дәрбәндин һәрби Ингилаб Комитәсинин сәдри тәјин едилдиләр.

Харичи мүдахиләчиләрин ишғалы вә дахили әксингилабла мүбаризә нәтичәсиндә Дағыстанда Совет һакимијјәтинин јајылмасы вә мөһкәмләндирилмәси истигамәтиндә КҮЧЛӘНМИШ фәалијјәтләр дајандырылды.

1918-чи илин августундан 1920-чи илин мартына гәдәр вәтәндаш мүһарибәси дөврүнү дөрд мәрһәләјә бөлмәк олар:

а) 1918-чи илин август-октјабр ајлары- «бичераховчулар»а вә Бичерахов-Тарковск һәрби диктатурасына гаршы зәһмәткеш халгын мүбаризәси;

б) 1918-чи ил октјабр-декабр алман-түрк ишғалчыларына гаршы мүбаризә;

в) 1918-чи илин декабры-1919-чу илин апрели-инкилис-американ ишғалчыларына гаршы мүбаризә;

д) 1919-чу илин мајы- 1920-чи илин марты-Совет һакимијјәтинин кениш шәкилдә бәрпасы үчүн деникинизмә гаршы мүбаризә.

Вәтәндаш мүһарибәси илләриндә һакимијјәт уғрунда мүбаризәнин ШИДДӘТЛИ характери Дағыстанын дөвләт гурулушу, онун халгларынын өз мүгәддәратлары тәјинетмә һүгугунун һәјата кечирилмәси илә бағлы мәсәләләрин һәллини арха плана кечирди. Бу мәсәлә јалныз Дағыстанда Совет һакимијјәтинин тәм шәкилдә гурулмасындан сонра күндәмә кәлди.

Бу вахта гәдәр Русијанын өзү федерал дөвләтә чеврилмишди. В.И.Ленин «јалныз о дөвләт һәгигәтән азад вә давамлы ола биләр ки, онун ганунверичилији башга халгларын сәрбәст шәкилдә ајрылмасыны вә онларын мүстәгил дөвләтләр јаратмасыны тәмин едир. Јалныз һәр бир халгын өз мүгәддәратыны тәјинетмә һүгугунун танынмасы әсасында бүтүн халгларын ишләринин һәгигәтән бејнәлхалг бирләшмәси мүмкүндүр».

Бу принсип советләрин 1928-чи ил ијунун 10-да бешинчи гурултајында гәбул едилмиш илк Совет Конститусијасында тәсдиг едилди.

ГАНУНВЕРИЧИ вә ичра һакимијјәти Советләрә мәхсус иди. Онларын көмәји илә һакимијјәтин бөлүнмәси принсипи ләғв вә зәһмәткешләрин һакимијјәти елан едилди. Конститусијанын гәбулу илә јени сијаси вә социал-игтисади системин контурлары мүәјјән олунду.

РКП (б) МК-нын Гафгаз бүросу онун иштиракы илә Шимали Гафгаз халгларынын мухтаријјәтлары мәсәләсинә бахды вә 1920-чи ил октјабрын 27-дә белә гәрар гәбул етди: «Партија сијаси бүросунун гәрары әсасында РКП (б) Мәркәзи Комитәси, Гафгаз бүросу Терек вә Дағыстан Дағ Республикаларынын јарадылмасыны вахтында һесаб едир».

Болшевикләрин милли-әрази мухтаријјәтларынын јарадылмасы истигамәтиндә курс тутараг, әразидә јашајан дағлы халгларын коллектив мухтаријјәт формасыны тәмсил едән Дағыстан вә Дағ МССР-ин јарадылмасы тәшәббүсү илә өз сијасәтләриндә дүзәлишләр етмәјә мәчбур олдулар. Гејри-дағ әһалисинин үстүнлүк тәшкил етдији (Ставропол губернијасы, Кубан-Гара дәниз вилајәти) мухтаријјәт алмадылар вә Русијанын дикәр әјаләтләри илә ејни әсасларла идарә едилди.

1920-чи ил нојабрын ӘВВӘЛИНДӘ Дағревком Г.К.Орчоникидзедән телеграм алды. Телеграмда Гафгаз Бүросунун Дағыстанын мухтаријјәты мәсәләсинә бахылмасы үчүн нојабрын 10-да Дағыстан Халглары Гурултајынын чағырылмасы барәдә мәлумат верилирди. Гурултаја интенсив һазырлыг башлады. Дағревкома кәндәрдији телеграмда Орчоникидзе бәјан едирди ки, гурултаја сечкиләр һәр беш мин нәфәрә бир нүмајәндә нисбәтиндә мәһдудијјәтсиз азад олмалыдыр.

Гурултајын чағырышына һазырлыгла әлагәдар мухтаријјәт мәсәләси јенидән Дағыстанын рәһбәр органларында мүзакирә објектинә чеврилди. Нојабрын 9-да гурултај әрәфәсиндә РКП (б) вилајәт бүросунун Д.Коркмасовун сәдрлији алтында кечирилән ичласында бу мәсәлә мүзакирә едилди вә кизли сәс чохлуғу илә мухтаријјәтын вахтында елан олунмасыны тәләб едән гәтнамә гәбул едилди. Мүхалифәтә әсасән, јерли шәраитдән аз хәбәри олан көлмә ишчиләр мүгавимәт көстәрдиләр. Мүхалифләр өз мөвгеләрини Дағыстанын инкишаф етмиш сәнајесинин, мәдәнијјәтинин , јерли кадрларын кифајәт гәдәр олмамасы илә әсасландырдылар. Бу сәбәбдән И.В.Сталин вә Г.К.Орчоникидзенин иштиракы илә јүксәк вәзифәли шәхсләрин ичласы чағырмаг үчүн гурултајын ишинин башланмасы бир нечә күн тәхирә салынды.

БУ ичласда мухтаријјәт әлејһдарларынын фикирләринин ачыг-ашкар ујғунсулуғу үзә чыхды. Сталин јекун нитгиндә сәрт шәкилдә билдирди: «Дағыстанын мухтаријјәтыны истәмәјәнләр Јакутијада ишләмәли олачаглар».

Бундан сонра РКП (б) МК-нын гәрарыны тәсдиг едән гәрар гәбул едилди.

1920-чи ил нојабрын 13-дә Темир-Хан-Шурада Дағыстан халгларынын фөвгәладә гурултајы ачылды. Гурултајда Дағыстанын демәк олар ки, бүтүн халгларыны тәмсил едән 300-дән чох нүмајәндә вә гонаг иштирак едирди. Совет һөкумәти адындан милләтләр үзрә Халг Комиссары И.В.Сталин Бәјаннамәдә Дағыстанын мухтаријјәтлы олмасы, онун дахили өзүнүидарәетмә һүгугундан истифадә едиләчәји билдирилди. Сталин дејирди ки, Совет һөкумәти «һәр бир халга өз ганунлары вә адәтләри әсасында идарә етмәк һүгугу верир. Совет һөкумәти Дағыстана мухтаријјәт вермәклә идарәетмә үчүн јерли әһали арасындан кадрлар ајырмаг вә бу јолла Дағыстан халгларыны көһнә Русијанын атдығы батаглыгдан, зүлмәт гаранлыгдан вә чәһаләтдән чыхармаг мәгсәдини күдүр».

ЕЈНИ заманда чыхышда вурғуланыр ки, Дағыстанын мухтаријјәты онун Совет Русијасындан ајрылмасы демәк дејил вә бу ола да билмәз. « Русија вә Дағыстан әлагә сахламалыдыр, чүнки јалныз белә олан һалда Дағыстан өз мүстәгиллијини горујуб сахлаја биләчәк».

Гурултајда Г.К.Орчоникидзе Дағыстан халгларыны онлара мухтаријјәт верилмәси мүнасибәти илә тәбрик етди: «Бундан сонра һәјатынызы низамламаг сиздән асылыдыр. Инди исә сиз Дағыстан халгларынын талејини өз әлләриниздә сахлајын»,-дејә өз чыхышында гејд етмишдир.

Дағыстан Мухтар Совет Социалист Республикасынын јарадылмасы һаггында Үмумрусија Мәркәзи Ичраијјә Комитәсинин декрети республиканын дөвләт гурулушунун әсасларыны јаратды. РСФСР-ин тәркибиндә 10 рајон ДМССР-ин јарадылдығыны көстәрирди: Авар,Анди, Гуниб, Даркин, Кази-Гумух, Гајтаг-Табасаран, Күрински, Самур,Темир-Хан-Шура, Хасавјурт, һәм дә Хәзәр саһили әразиси.

Фәрман республикада Мәркәзи Ичраијјә Комитәсинин, Халг Комиссарлары Советинин вә јерли Советләрин тәшкилини нәзәрдә тутурду. Республиканын ишләрини идарә етмәк үчүн 11 халг комиссарлығы јарадылды.

Үмумрусија Мәркәзи Ичраијјә Комитәсинин ФӘРМАНЫ үмуми Дағыстан милли дөвләтчилијинин мөвчудлуғу вә формалашмасы үчүн һүгуги әсаслары мүәјјән едән илк ганунверичилик акты иди. Индики вахтда тарихчиләр вә сијасәтчиләр бу тарихи актын мәнасынын мәнсумуна мүхтәлиф шәрһләр верә билирләр.

Башга сөзлә десәк, бу әһдадларымызын һәјати мәнафеләринин дәрк едилмәсинә, ингилаб вә узун сүрән вәтәндаш мүһарибәси нәтичәсиндә реал вәзијјәтә гијмәт верилмәсинә әсасланан шүурлу вә мүстәгил сечим акты иди.

ДМССР-ин јарадылмасы һаггында Үмумрусија мәркәзи Ичраијјә Комитәсинин декретләри гәбул едилдикдән сонра Советләрин мүвафиг гурултајлары кечирилди. Дағыстан МССР-ин биринчи гурултајы 1921-чи ил декабрын 5-дә чағырылды. Дипломатлар Дағыстан Ингилаб Комитәсинин ишини бәјәндиләр вә мухтар республикасынын Русија Федерасијасында јерини, һакимијјәт органларынын структуруну, рекионда сечки системинин һүгуг вә вәзифәләрини мүәјјән едән ДМССР Конститусијасыны јекдилликлә гәбул етдиләр.

Дағыстанда Совет һакимијјәтинин бәргәрар олмасы илә нәһәнк гуручулуг ишләри башланды, бунун нәтичәсиндә республика һәјатынын бүтүн саһәләриндә дәјишикликләр баш верди. РСФСР-ин тәркибиндә Дағыстан мәркәзи сәнаје рекионларынын игтисади потенсиалынын нисбәтән јүксәк сәвијјәсинә архаланмагла, өзүнүн милли, сосиал-игтисади вә мәдәни проблемләринин уғурлу һәллинә үмид едә биләрди.

Н.Еминов,
ДМЗ-нин тәдгигат секторунун мүдири Русчадан чевирәни: А.Ағакишијева

Әзиз дәрбәндлиләр!

Сизи Дүнја Азәрбајчанлыларынын һәмрәјлик Күнү вә Јени 2022-чи ил бајрамы мүнасибәтилә сәмими гәлбдән тәбрик едирәм. Һәр биринизә хошбәхт һәјат, фирәванлыг вә севинч долу күнләр арзу едирәм.

Бу күн гәдим Дәрбәнд шәһәримиздә сосиал-игтисади инкишафы, әһалинин рифаһ һалынын јахшылашмасы, бөјүк инфраструктур лајиһәләрин һәјата кечирилмәси истигамәтиндә ардычыл тәдбирләр көрүлүр. Дүнјада јашанан кәркинлијә, һәрби мүнагишәләрә, игтисади вә сијаси катакилизимләрә бахмајараг 2021-чи ил республикамызын, о чүмләдән Дәрбәнд шәһәринин сосиал-игтисади инкишафында бөјүк уғурларла тарихә чеврилир.

Русија Федерасијасы Президентинин Сәрәнчамына ујғун олараг шәһәримиздә чохмәнзилли јашајыш биналарынын дам өртүкләри тәмир едилмиш, мәһәлләләрдә абадлыг-гуручулуг ишләри апарылмыш, мәрасим евләри инша едилмиш, сакинләр үчүн әјләнчә, истираһәт күшәләри јарадылмышдыр.

Шәһәрин ичмәли су тәчһизаты системинин јенидән гурулмасы лајиһәси чәрчивәсиндә јашајыш биналарынын вә дикәр објектләрин су вә канализасија системләринин јахшылашдырылмасы истигамәтиндә ишләр давам етдирилмиш, автомобил јолларында, паркларда бәрпа ишләри апарылмыш, ағачәкмә аксијалары кечириләрәк јени јашыллыглар салынмышдыр.

Мән бу јени ил әрәфәсиндә Дәрбәнд шәһәринин һәртәрәфли инкишафында фәдакар әмәји илә фәргләнән инсанлара өз дәрин миннәтдарлығымы вә тәшәккүрүмү билдирирәм.

Инанырам ки, дәрбәндлиләр һәмишә олдуғу кими бундан сонра да, милли һәмрәјлик вә бирлијимизин мөһкәмләнмәсинә әмәли фәалијјәтләри илә јени төһфәләр верәчәкләр.

Бу үлви арзулара сизи Дүнја Азәрбајчанлыларынын һәмрәјлик күнү вә јени 2022-чи ил бајрамы мүнасибәти илә бир даһа үрәкдән тәбрик едир, һәр биринизә хошбәхтлик, чан сағлығы, бол рузи-бәрәкәт арзу едирәм.

Бајрамыныз мүбарәк.

Телман Таһирли,
Дәрбәнд Азәрбајчанлылары Милли-Мәдәни Мухтаријјәтынын Сәдри

СОБРАНИЕ ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ» ШЕСТОГО СОЗЫВА

РЕШЕНИЕ

от 16 декабря 2021 года № 5/9

О порядке проведения тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский»

С целью проведения процедуры тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский», в соответствии с абзацем первым пункта 55 Положения о порядке проведения конкурса по отбору кандидатур на должность и порядке избрания Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский» (Дербент, 2021, № 42, № 45), утвержденного решением Собрания депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» (далее – Собрание депутатов) от 8 октября 2021 года № 2/4 «О порядке проведения конкурса по отбору кандидатур на должность и порядке избрания Главы сельского поселения "сельсовет Первомайский"» (Дербент, 2021, № 42), и частью 6 статьи 25 Устава муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан (далее – Устав), Собрание депутатов РЕШИЛО:

1. Утвердить Порядок проведения тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский» (далее – Порядок), согласно приложению к настоящему решению.

2. Установить, что настоящее решение и утвержденный им Порядок подлежат:

1) обнародованию в соответствии с порядком обнародования муниципальных правовых актов, определенным частью 5 статьи 49 Устава;

2) размещению на официальном сайте органов местного самоуправления муниципального образования «сельсовет Первомайский» (1-maysk.ru);

3) опубликованию в печатных средствах массовой информации.

3. Определить, что настоящее решение и утвержденный им Порядок вступают в силу в соответствии с порядком вступления в силу муниципальных правовых актов, установленным частью 4 статьи 49 Устава, с учетом условий вступления в силу муниципальных правовых актов, установленных статьей 47 Федерального закона от 6 октября 2003 года № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации».

Председатель Собрания депутатов
О.А. КУРБАНОВ

Приложение
к решению Собрания депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» от 16 декабря 2021 года № 5/9 «О порядке проведения тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский»»

ПОРЯДОК
проведения тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский»

1. Настоящий Порядок проведения тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский» (далее – Порядок, настоящий Порядок) принят Собранием депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» (далее – Собрание депутатов) и устанавливает процедуру проведения и оформления результатов тайного голосования, проводимого депутатами Собрания депутатов (далее – депутат) на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский».

2. Тайное голосование по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский» (далее – тайное голосование), в соответствии с Положением о порядке проведения конкурса по отбору кандидатур на должность и порядке избрания Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский», проводится в случае отклонения большинством депутатов предложения (предложений) о проведении голосования в открытой форме, в целях исключения возможности какого-либо контроля за волеизъявлением гражданина в соответствии с требованиями статьи 7 Федерального закона от 12 июня 2002 года № 67-ФЗ «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» (далее – Федеральный закон от 12 июня 2002 года № 67-ФЗ) и статьи 6 Закона Республики Дагестан от 6 июля 2009 года № 50 «О муниципальных выборах в Республике Дагестан».

3. Для проведения тайного голосования используются избирательные бюллетени для тайного голосования (далее – бюллетень). Бюллетени изготавливаются по форме, согласно приложению 1 к настоящему Порядку, в количестве, соответствующем числу избранных депутатов. Бюллетень должен содержать поля со следующими сведениями:

а) наименование органа, организующего выборы по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский»;

б) наименование «Избирательный бюллетень для тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения "сельсовет Первомайский"», дата проведения выборов;

в) место для печати органа, организующего выборы по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский» и подписей уполномоченных лиц;

г) разъяснение порядка заполнения бюллетеня;

д) сведения о каждом кандидате:

– фамилию, имя, отчество (при наличии);

– дату рождения, место рождения, занимаемую должность (профессию) и место работы (наименование организации);

– место жительства.

4. Порядковое расположение кандидатов в бюллетене должно соответствовать порядку регистрации кандидатов по времени, в соответствии с Положением о порядке проведения конкурса по отбору кандидатур на должность и порядке избрания Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский».

В самом конце списка кандидатов в бюллетене должна размещаться строка «Против всех кандидатов» для предоставления голосующему депутату возможности отклонения им всех кандидатов.

Поля в бюллетене для размещения информации о кандидатах и поле строки «Против всех кандидатов» должны быть равными по площади.

5. При проведении тайного голосования каждому депутату выдается один бюллетень. Каждый бюллетень помещается в чистый конверт без каких-либо надписей, обозначений, помарок и знаков на нем. Нумерация бюллетеней запрещается.

Бюллетени выдаются Председателем Собрания депутатов в соответствии со списком выдачи бюллетеней депутатам по форме, согласно приложению 2 к настоящему Порядку. При получении бюллетеня каждый депутат расписывается напротив своей фамилии в указанном списке.

6. Оставшиеся после завершения их выдачи бюллетени погашаются и уничтожаются, о чем составляется акт, подписываемый Председателем Собрания депутатов и не менее чем пятью депутатами.

7. Заполнение бюллетеней производится депутатом в кабине для тайного голосования либо в специально отведенном для целей голосования помещении. При этом, в соответствии с пунктом 8 статьи 64 Федерального закона от 12 июня 2002 года № 67-ФЗ, должна быть обеспечена полная тайна голосования, бюллетень должен быть заполнен в специально оборудованной кабине, ином специально оборудованном месте, где не допускается присутствие других лиц, кроме голосующего депутата.

8. Недействительными при подсчете голосов считаются:

а) бюллетени не установленной Собранием депутатов формы;

б) бюллетени, не имеющие печати Собрания депутатов и (или) подписей не менее чем двух депутатов;

в) бюллетени, по которым невозможно установить волеизъявление депутата, например, бюллетени, в которых любой знак (знаки) проставлен (проставлены) более чем в одном квадрате, либо не проставлен (проставлены) ни в одном из них. Дополнения, внесенные в бюллетень, не учитываются.

9. Подсчет голосов, определение результатов тайного голосования производится на заседании Собрания депутатов незамедлительно после завершения тайного голосования.

10. Конверты с бюллетенями вынимаются из ящика для голосования и раскладываются на столе так, чтобы обеспечить широкий обзор. После этого из конвертов по одному вынимаются содержащиеся в них бюллетени. Каждый конверт и вынутый из него бюллетень предоставляются для обозрения всем присутствующим депутатам.

11. Результат подсчета голосов оформляется протоколом подсчета голосов по форме, согласно приложению 3 к настоящему Порядку.

Протокол подсчета голосов должен быть подписан не менее чем одной третью от числа присутствующих депутатов. При этом каждый из депутатов вправе записать свое особое мнение. Особое мнение депутата прилагается к протоколу подсчета голосов и является его неотъемлемой частью.

12. По результатам подсчета бюллетеней, оформленному в виде протокола подсчета голосов, Собрание депутатов обязано принять следующие решения:

а) об утверждении результатов тайного голосования;

б) об избрании Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский» либо об отклонении всех кандидатур, представленных конкурсной комиссией по отбору кандидатур на должность Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский».

13. При принятии Собранием депутатов, в соответствии с Положением о порядке проведения конкурса по отбору кандидатур на должность и порядке избрания Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский», решения о проведении повторного голосования (второго тура голосования), такое повторное голосование (второй тур голосования) проводится в соответствии с настоящим Порядком.

Приложение 1
к Порядку проведения тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский»

СОБРАНИЕ ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ "СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ"
ИЗБИРАТЕЛЬНЫЙ БЮЛЛЕТЕНЬ
ДЛЯ ТАЙНОГО ГОЛОСОВАНИЯ
на выборах по избранию Главы сельского поселения "сельсовет Первомайский"

(Подписи не менее чем двух депутатов Собрания депутатов сельского поселения "сельсовет Первомайский" и печать Собрания депутатов сельского поселения "сельсовет Первомайский")

РАЗЪЯСНЕНИЕ ПОРЯДКА ЗАПОЛНЕНИЯ ИЗБИРАТЕЛЬНОГО БЮЛЛЕТЕНЯ ДЛЯ ТАЙНОГО ГОЛОСОВАНИЯ

Поставьте любой знак в пустом квадрате справа от фамилии только одного зарегистрированного кандидата, в пользу которого сделан выбор.
Избирательный бюллетень для тайного голосования, в котором любой знак (знаки) проставлен (проставлены) более чем в одном квадрате, либо не проставлен ни в одном из них, считается недействительным.
Избирательный бюллетень для тайного голосования, не заверенный подписями не менее чем двух депутатов Собрания депутатов сельского поселения "сельсовет Первомайский" и печатью Собрания депутатов сельского поселения "сельсовет Первомайский", признается бюллетенем неустановленной формы и при подсчете голосов не учитывается.

ФАМИЛИЯ* *Имя* *Отчество	дата рождения; место рождения; занимаемая должность (профессия) и место работы (организация) либо род занятий; место жительства	☐
ПРОТИВ ВСЕХ КАНДИДАТОВ		☐

к Порядку проведения тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский»

СПИСОК ВЫДАЧИ ДЕПУТАТАМ СОБРАНИЯ ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ» ШЕСТОГО СОЗЫВА ИЗБИРАТЕЛЬНЫХ БЮЛЛЕТЕНЕЙ ДЛЯ ТАЙНОГО ГОЛОСОВАНИЯ НА ВЫБОРАХ ГЛАВЫ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ»

«____» _______________ 20____ года

№ п/п	Фамилия, Имя, Отчество (при наличии) депутата	Роспись депутата в получении избирательного бюллетеня для тайного голосования

Выдано избирательных бюллетеней для тайного голосования (цифрами и прописью): ____________________

Председатель Собрания депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» ____________________

М.П.

Приложение 3
к Порядку проведения тайного голосования на выборах по избранию
Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский»

СОБРАНИЕ ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ»

«____» _______________ 20____ года

ПРОТОКОЛ

подсчета голосов при тайном голосовании на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский»

Республика Дагестан, Дербентский район, село Имени Мичурина, улица Центральная, дом 53 **Собрание депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» установило:**

1	Число депутатов, присутствовавших на момент окончания голосования		....
2	Число избирательных бюллетеней, выданных депутатам в помещении в день голосования		....
3	Число погашенных избирательных бюллетеней		....
4	Число недействительных избирательных бюллетеней		....
5	Число действительных избирательных бюллетеней		....
6	Число утраченных избирательных бюллетеней		....
	Фамилии, имена и отчества внесенных в избирательный бюллетень зарегистрированных кандидатов	**Число голосов избирателей, поданных за каждого зарегистрированного кандидата**	
7			....
8			....
9			....
10	Против всех кандидатов		....

Результаты голосования подтверждаем:

Депутаты Собрания депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский»

_______________________________ _______________________

_______________________________ _______________________

_______________________________ _______________________

М.П. Протокол подписан «____» _____________ 2021 года в _____часов ______минут

Приложение
к Протоколу подсчета голосов при тайном голосовании на выборах
по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский»

ОСОБОЕ МНЕНИЕ ДЕПУТАТА СОБРАНИЯ ДЕПУТАТОВ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛЬСОВЕТ ПЕРВОМАЙСКИЙ»
к Протоколу подсчета голосов при тайном голосовании на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский»

____

____

____

Депутат Собрания депутатов сельского поселения
«сельсовет Первомайский» ____

(фамилия, инициалы, подпись)

РЕШЕНИЕ

от 16 декабря 2021 года № 5/10

Об утверждении результатов тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский»

В соответствии с пунктом 12 Порядка проведения тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский», утвержденного решением Собрания депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» (далее – Собрание депутатов) от 16 декабря 2021 года № 5/9 «О порядке проведения тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский»», и протоколом подсчета голосов при тайном голосовании на выборах Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский», Собрание депутатов РЕШИЛО:

1. Утвердить результаты тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский», установленные протоколом подсчета голосов при тайном голосовании на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский» 16 декабря 2021 года.

2. Установить, что настоящее решение подлежит:

1) обнародованию в соответствии с порядком обнародования муниципальных правовых актов, определенным частью 5 статьи 49 Устава;

2) размещению на официальном сайте органов местного самоуправления муниципального образования «сельсовет Первомайский» (1-maysk.ru);

3) опубликованию в печатных средствах массовой информации.

3. Определить, что настоящее решение вступает в силу в соответствии с порядком вступления в силу муниципальных правовых актов, установленным частью 4 статьи 49 Устава, с учетом условий вступления в силу муниципальных правовых актов, установленных статьей 47 Федерального закона от 6 октября 2003 года № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации».

Председатель Собрания
депутатов О.А. КУРБАНОВ

РЕШЕНИЕ

от 16 декабря 2021 года № 5/11

Об избрании Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский»

На основании решения Собрания депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» (далее – Собрание депутатов) от 16 декабря 2021 года № 5/10 «Об утверждении результатов тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения "сельсовет Первомайский"» и в соответствии с:

– статьей 31 Устава муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан (далее – Устав),

– пунктом 54 Положения о порядке проведения конкурса по отбору кандидатур на должность и порядке избрания Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский» (Дербент, 2021, № 42, № 45), утвержденного решением Собрания депутатов от 8 октября 2021 года № 2/4 «О порядке проведения конкурса по отбору кандидатур на должность и порядке избрания Главы сельского поселения "сельсовет Первомайский"» (Дербент, 2021, № 42),

– пунктом 12 Порядка проведения тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский», утвержденного решением Собрания депутатов от 16 декабря 2021 года № 5/9 «О порядке проведения тайного голосования на выборах по избранию Главы сельского поселения "сельсовет Первомайский"»,

Собрание депутатов РЕШИЛО:

1. Считать Ширалиева Алисаиба Сардаровича избранным на должность Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский».

2. Установить, что настоящее решение вступает в силу со дня его принятия и подлежит:

1) обнародованию в соответствии с порядком обнародования муниципальных правовых актов, определенным частью 5 статьи 49 Устава;

2) размещению на официальном сайте органов местного самоуправления муниципального образования «сельсовет Первомайский» (1-maysk.ru);

3) опубликованию в печатных средствах массовой информации.

Председатель Собрания
депутатов О.А. КУРБАНОВ

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.һ.МӘММӘДОВА

Шөбә редакторлары:
Ҝ.Г.БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мүхбирләр:
һ.һ. КӘРИМОВ
М.М.СЕЈИДОВ
Н.А.ГУЛИЈЕВ
Г.У. ӨМӘРОВ
Б.К. ПИРМӘҺӘММӘДОВ
Н.Р. МИРҺӘМИДОВА

Еһм оператору
А.Ј.АҒАКИШИЈЕВА

Баш мүһасиб
М. И.РӘҺИМОВА

РЕДАКСИЈАНЫН ВӘ НӘШРИЈЈАТЫН ҮНВАНЫ:
368600, Дағыстан Республикасы, Дәрбәнд шәһәри, Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59,
факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш редактор 89894856030, үмуми шөбә 89604204987

«Типографија-М» ММЧ-дә чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны
Дәрбәнд шәһәри,
С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын кејфијјәти барәдә мәтбәәјә мүрачиәт едә биләрсиниз.

Рабитә, информасија технолоҝијалары вә күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија васитәләринин гејдијјаты һаггында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, информасија технолоҝијалары вә Күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт идарәси.
ПИ № ТУ05-00428
21.05.2019 г.

Материалларда ҝедән фактлар үчүн мүәллифләр мәсулијјәт дашыјырлар. Мүәллифләрин мөвгеји илә редаксијанын мөвгеји ујғун ҝәлмәјә биләр.

Индекс: ПА-463
Чапа имзаланды:
29.12 . 2021.

Фактики олараг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000
Сиф. №